

POWIATOWY URZĄD PRACY W ŻARACH

ul. Mieszka I 15, 68-200, Żary

<http://pup.zary.sisco.info>

tel: (+48)(68) 479 13 56

e-mail: zizr@praca.gov.pl

fax: (+48)(68) 479 13 66

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE ŻARSKIM W I POŁÓWIE 2014 ROKU

Żary, Październik 2014

Wstęp

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych to proces prowadzenia systematycznych obserwacji zmian jakie zachodzą na rynku pracy, które są głównie związane z systemem kształtowania się popytu na pracę oraz podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym. Na podstawie przeprowadzonych obserwacji można dokonać analizy oraz oceny lokalnego rynku pracy, a także sporządzić krótkotrwałą prognozę niezbędną dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych jak i kształcenia zawodowego.

Podstawowym celem monitorowania jest efektywniejsze dostosowanie systemu kształcenia zawodowego do bieżących potrzeb na rynku pracy. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych przeprowadzany jest dwa razy do roku zarówno na szczeblu powiatowym, wojewódzkim, jak i krajowym.

Dwoma podstawowymi pojęciami związanym z poniższą analizą jest *zawód deficytowy* i *nadwyżkowy*. Pod pojęciem zawodu deficytowego należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Natomiast określenie zawodu nadwyżkowego oznacza zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

1. Cel opracowania

Celem analizy dotyczącej zarówno osób bezrobotnych jak i ofert pracy według zawodów jest sporządzenie diagnozy zawodów deficytowych i nadwyżkowych na rynku pracy w powiecie żarskim w I połowie 2014 roku. Informacje te mogą okazać się pomocne dla:

- Regionalnych władz oświatowych oraz dyrekcji szkół ponadgimnazjalnych, jako niezbędna informacja w korekcie poziomu, struktury i treści kształcenia młodzieży jak i bieżących potrzeb rynku;
- Prowadzenia racjonalnej polityki rynku pracy, jak i kierowaniu środkami Funduszu Pracy, w zakresie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu;
- Doskonalenia jakości usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa i poradnictwa zawodowego, poprzez dostarczanie szczegółowej informacji w zakresie zawodów poszukiwanych przez pracodawców oraz zawodów, na które zmniejsza się zapotrzebowanie na rynku pracy;

- Określenie odpowiednich kierunków szkoleń osób bezrobotnych;
- Planowanie poziomu i kierunków kształcenia zawodowego, dostosowanego do potrzeb rynku pracy w powiecie żarskim.

Jednocześnie zakłada się, iż głównymi użytkownikami informacji wynikających z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych będą organy i instytucje zainteresowane problematyką rynku pracy.

1.1. Powiat żarski – informacje ogólne

Powiat Żarski położony jest w południowo-zachodniej części województwa lubuskiego na Wysoczyźnie Żarskiej, przy granicy polsko-niemieckiej na Nysie Łużyckiej. Powiat zajmuje powierzchnię 1394 km², zamieszkiwany jest przez około 99.446 osób. Skupia 10 gmin (miejskie:

Łęknica, Żary; miejsko-wiejskie: Jasień, Lubsko; wiejskie: Brody, Lipinki Łużyckie, Przewóz, Trzebiel, Tuplice, Żary) i jest jednym z największych na terenie województwa lubuskiego. Na północy graniczy z powiatem krośnieńskim i zielonogórskim, na wschodzie z żagańskim, na południu ze zgorzeleckim i na zachodzie z Krajem Związkowym Brandenburgii i z Krajem Związkowym Saksonii. Tabela 1 przedstawia kilka wybranych danych statystycznych charakteryzujących powiat żarski.

Tabela 1. Powiat żarski – wybrane dane statystyczne.

Wybrane dane statystyczne	2010	2011	2012
Powierzchnia w ha	139278	139278	139278
Ludność	99992	99762	99446
Ludność na 1km ²	72	72	71
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1000 osób w wieku produkcyjnym	52,6	53,0	53,8
Szkoły podstawowe	39	38	38
Gimnazja	24	24	24
Szkoły ponadgimnazjalne	45	41	37
Turystyczne obiekty noclegowe	18	15	15
Liczna ludności na 1 przychodnię	2439	2123	2072
Mieszkania oddane do użytkowania	150	167	154
Odpady wytworzone w t na 1km ²	96,7	105,4	98,6
Pracujący na 1000 ludności	188	190	186
Bezrobotni zarejestrowani	5975	5959	5875
Stopa bezrobocia w %	17,4	17,2	17,4

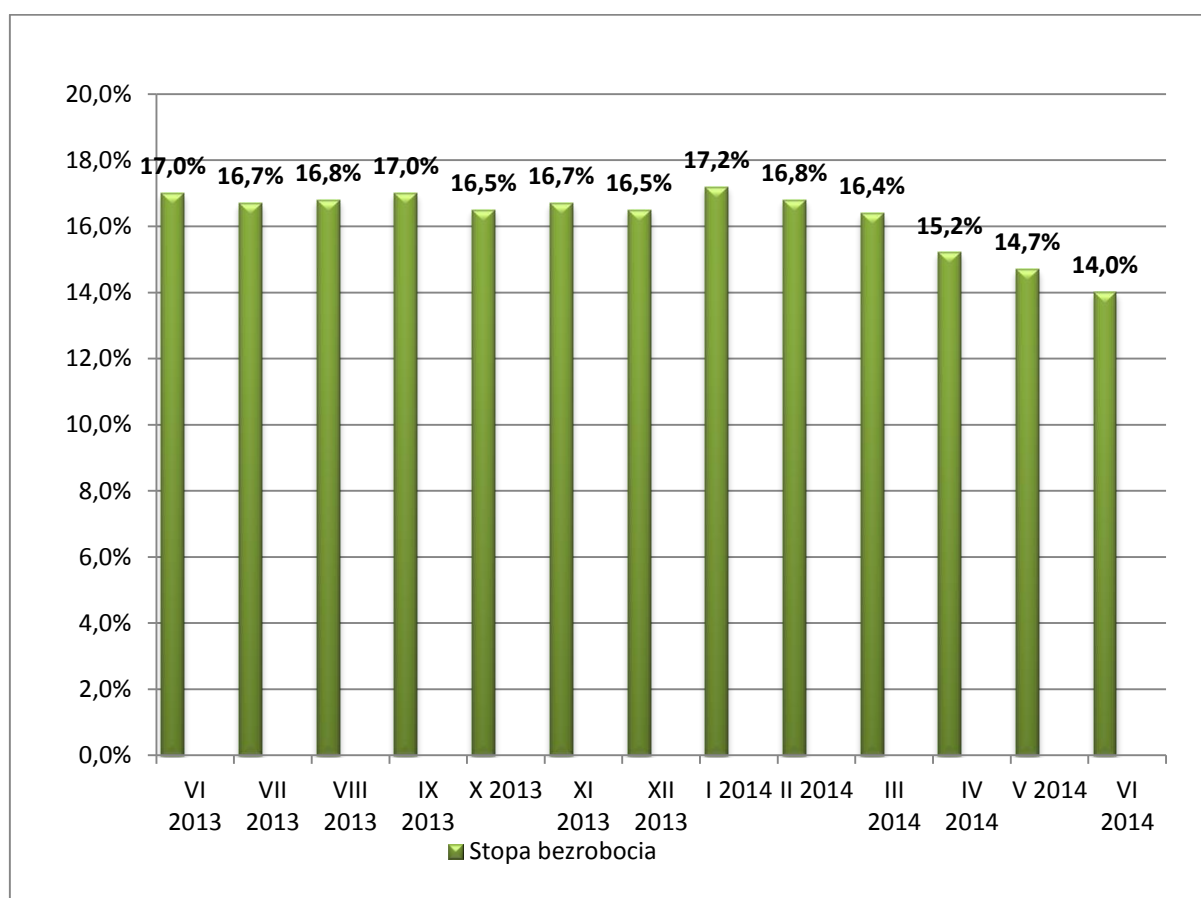
Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2013, Urząd Statystyczny w Zielonej Górze

2. Dane statystyczne na dzień 30 czerwca 2014 roku

2.1. Poziom i stopa bezrobocia w powiecie żarskim

30 czerwca 2014 roku stopa bezrobocia w powiecie żarskim wynosiła 14,0% i była o 3,0% niższa niż w analogicznym okresie roku 2013. Z obserwacji sytuacji na lokalnym rynku pracy w 2014 roku wynika, że począwszy od stycznia (17,2%), obserwujemy wyraźną tendencję spadkową (wykres 1).

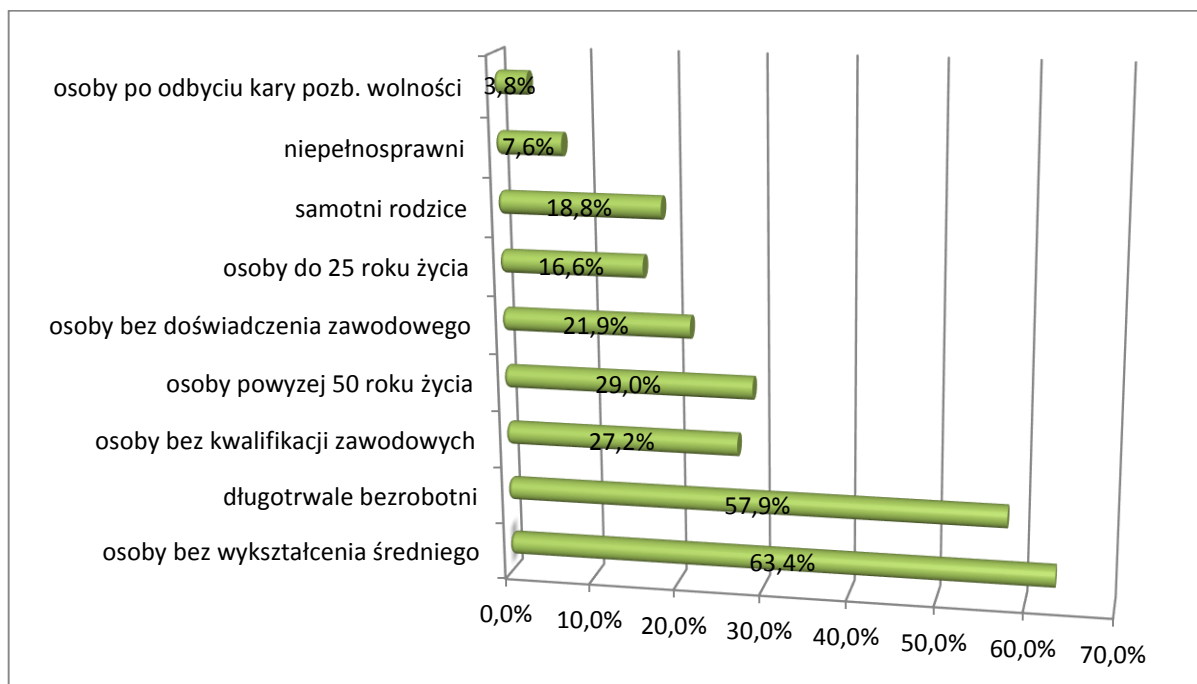
Wykres 1. Stopa bezrobocia w powiecie żarskim w okresie czerwiec 2013 – czerwiec 2014 roku.

Źródło: Opracowanie własne

W dniu 30 czerwca 2014 roku w powiecie żarskim stopa bezrobocia wyniosła 14,0% (tj. 4590 osób bezrobotnych) i przewyższała stopę wojewódzką, która kształtowała się na poziomie 13,6%. Jeszcze większa różnica widoczna była porównując stopę bezrobocia w powiecie żarskim do krajowej (12,0%). W tym przypadku różnica wyniosła 2,0% na niekorzyść naszego powiatu.

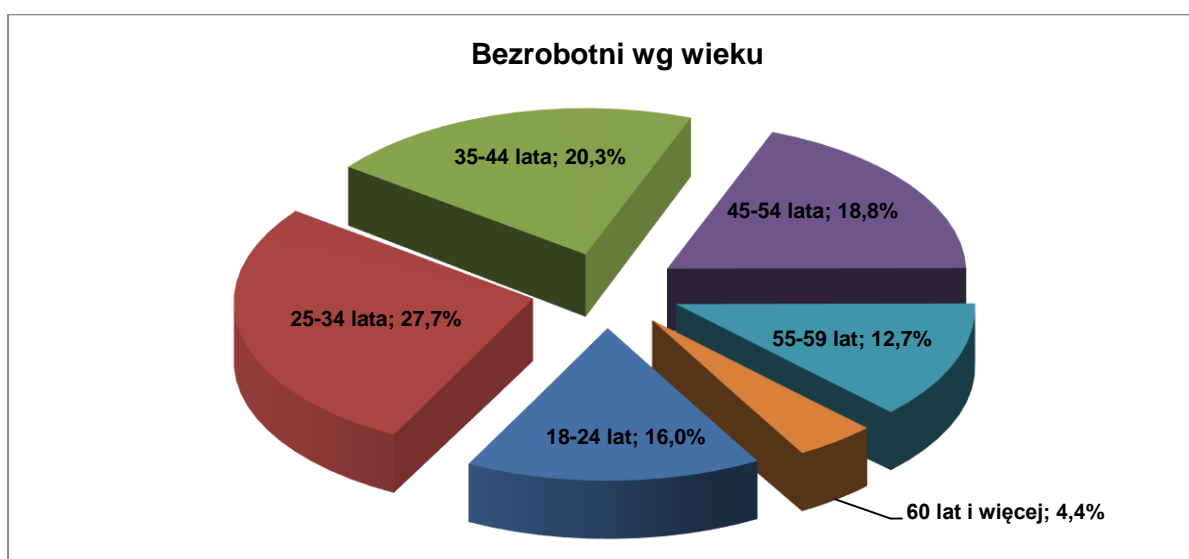
Wykres 2. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości MPiPS

Na koniec czerwca 2014 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Żarach wraz z Oddziałem w Lubsku figurowało 4590 osób – aż 4411 osób zaliczało się do bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Nieco ponad połowę (57,9%) spośród nich, stanowili długotrwale bezrobotni. Jeszcze więcej osób, bo aż 63,4%, tworzyło grupę bezrobotnych bez wykształcenia średniego, co jest bardzo niepokojącym zjawiskiem. Warto dodać, że częściej niż co czwarta osoba bezrobotna to osoba powyżej 50 roku życia i/lub osoba bez kwalifikacji zawodowych.

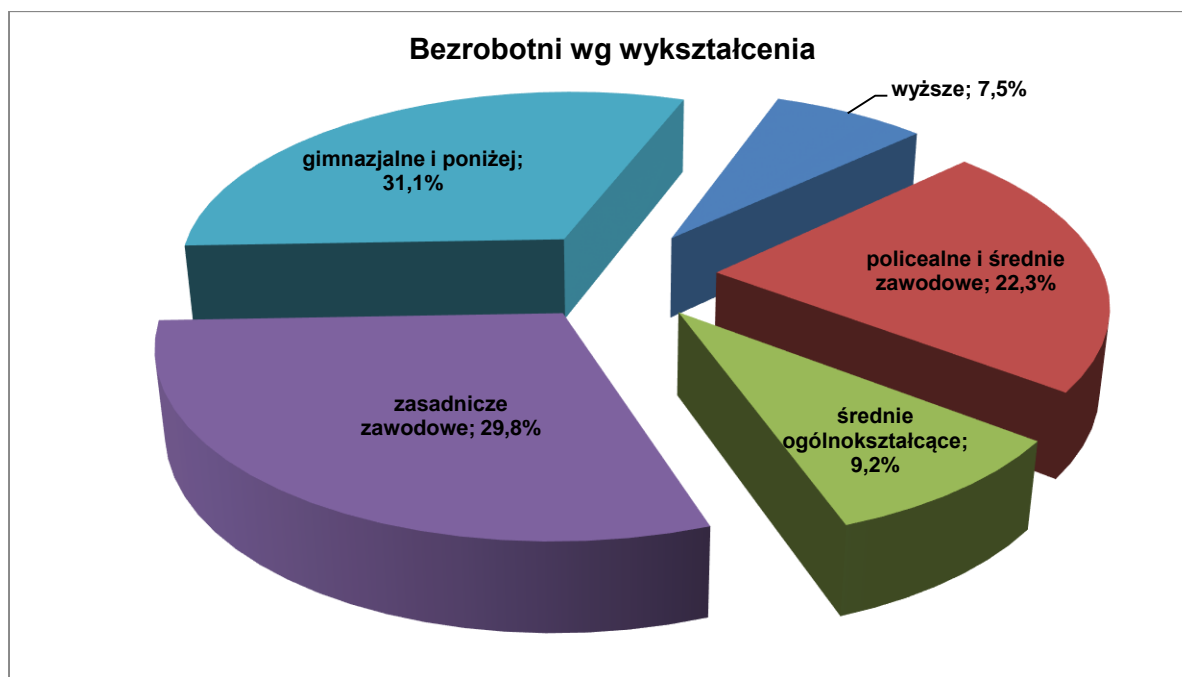
Wykres 3. Struktura bezrobotnych wg wieku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości MPiPS

Wiek jest jednym z ważniejszych czynników decydujących o sytuacji jednostki na rynku pracy. Na koniec czerwca 2014 roku, najliczniejszą grupę wśród zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby w przedziale wiekowym 25-34 lata – 27,7% ogółu bezrobotnych. Najmniej liczną grupę wśród osób pozostających w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Żarach, stanowiły natomiast osoby w przedziale wiekowym 60 lat i więcej – 4,4% ogółu bezrobotnych.

Wykres 4. Bezrobotni wg wykształcenia.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości MPiPS

Istotną cechą określającą szansę bezrobotnych na znalezienie zatrudnienia jest wykształcenie, które w znaczący sposób określa status osoby bezrobotnej na lokalnym rynku pracy, a także jej umiejętność do szybkiego reagowania na ciągle zmieniające się potrzeby rynku.

W powiecie żarskim w najtrudniejszej sytuacji znajdują się osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym.

Na koniec czerwca 2014 roku, ponad połowa (60,9%) osób bezrobotnych, pozostająca w rejestrze Urzędu Pracy nie posiadała wykształcenia średniego.

Warto dodać, że także czas pozostawania bezrobotnych bez pracy jest istotnym, a przy tym groźnym czynnikiem decydującym o sytuacji jednostki na rynku zatrudnienia. Czas ten decyduje zarówno o sytuacji ekonomicznej jednostki ale może mieć także istotny wpływ na postawy zawodowe i życiowe. Zbyt długie oczekiwanie na podjęcie pracy może w efekcie doprowadzić do braku gotowości do podjęcia pracy, czyli do tzw. bierności zawodowej.

Wykres 5. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości MPiPS

Na koniec czerwca 2014 roku najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby pozostające bez pracy od 12 do 24 miesięcy – 18,0%, powyżej 24 miesięcy – 18,1% oraz od 6 do 12 miesięcy – aż 19,8%

3. Analiza bezrobocia wg zawodów (grup zawodów)

Na dzień 30.06.2014 roku w powiecie żarskim zarejestrowanych było 4590 osób bezrobotnych. W stosunku do analogicznego okresu w roku 2013 (5718 osób zarejestrowanych) zanotowano znaczny spadek, bo o 1128 osób (19,7%). Ponad połowę zarejestrowanych w żarskim Urzędzie Pracy stanowiły kobiety – 2472 osób. W stosunku do roku poprzedniego widoczny jest spadek tej liczby o 438 (2910 zarejestrowanych kobiet wg stanu na 30.06.2013 roku), czyli o 15,1%. Warto dodać, że sporą grupę (14,6%) osób bezrobotnych, zarejestrowanych na dzień 30.06.2014 roku, stanowiły osoby bez zawodu. Ich liczba wyniosła 671 osób. Ponad połowę (57,7%), stanowiły kobiety – 387 osób.

W ciągu I półrocza 2014 roku do tutejszego Urzędu Pracy napłynęło 3935 bezrobotnych. Widoczny jest spory spadek, bo o 11,7% w stosunku do napływu odnotowanego w analogicznym okresie czasu, rok wcześniej (4459 osób). W związku z tym nasuwa się przypuszczenie, że sytuacja ta wynika z faktu, iż osoby bezrobotne podejmują pracę na dłuższe okresy czasu, co jest ogromnie pozytywne.

Najliczniejszą grupę bezrobotnych wg zawodów, zarejestrowanych w dniu 30.06.2014 roku stanowili sprzedawcy – 236 osób (5,7% ogółu). Zdecydowaną większość (96,2%) w tej grupie, stanowiły kobiety. Ponadto 53,2% spośród nich, pozostaje bez pracy ponad 12 miesięcy. Jeszcze liczniejszą grupę (14,6% ogółu) stanowiły osoby bez zawodu. Także w tej grupie przeważały kobiety (57,7%). Warto dodać, że 13,3% spośród nich to absolwenci. Ranking najliczniejszych grup zawodowych według kodu 6-cio cyfrowego wśród bezrobotnych zarejestrowanych w końcu I półrocza 2014 roku przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Ranking bezrobotnych w I – połowie 2014 roku oraz „napływu” bezrobotnych w I – połowie 2014 wg zawodów.

Zawody i specjalności	Bezrobotni na koniec I - półrocza 2014 roku	„Napływ” bezrobotnych w I – półroczu 2014 roku
Ogółem w tym:	4590	3935
Inny zawód lub brak zawodu	671	756
Sprzedawca*	263	96
Robotnik gospodarczy	256	194
Robotnik budowlany	143	116
Sprzedawca w branży spożywczej	120	97
Sprzedawca w branży przemysłowej	106	115

Murarz*	96	80
Sprzątaczką biurową	79	75
Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	77	113
Technik prac biurowych*	65	16
Ślusarz*	65	45
Kucharz*	56	34
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	50	45
Obuwnik przemysłowy	48	31
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	46	30
Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	44	24
Technik ekonomista*	43	21
Krawiec*	40	13
Pakowacz	40	36
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	40	24
Mechanik samochodów osobowych	39	15
Kucharz małej gastronomii*	37	25
Dozorca	31	17
Pomoc kuchenna	30	35
Magazynier	29	24
Sortowacz	29	26
Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	28	25
Malarz budowlany	28	13
Specjalista administracji publicznej	24	25
Technik rolnik*	24	8
Robotnik leśny	24	30
Sprzedawca na targowisku / bazarze	23	18
Tokarz w metalu	23	16
Piekarz*	23	16
Pozostali kucharze	22	22
Kierowca operator wózków jezdniowych	21	12
Stolarz*	20	8
Robotnik magazynowy	20	17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-I/P-1Bezrobotni wg zawodów w powiecie żarskim. Stan w I - połowie 2014 roku oraz T-I/P-2 Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie żarskim w I - połowie 2014 roku.

Jak co roku, znaczną grupę osób bezrobotnych, stanowią kobiety. Na koniec I półrocza 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żarach zarejestrowanych było

2472 kobiet, co stanowiło 53,8% ogółu. Wśród nich sporo, bo aż 38,2% kobiet zarejestrowanych było powyżej 12 miesięcy. Kobiety te poszukiwały pracy głównie w zawodach: *sprzedawca, sprzedawca w branży przemysłowej, robotnik gospodarczy, sprzątaczką biurową, sprzedawca w branży spożywczej, czy też kucharz, pomoc kuchenna, pracownik produkcji*. Niepokojące jest, że coraz większą grupę bezrobotnych kobiet stanowią osoby z wykształceniem wyższym (9,5% ogółu). W trakcie I półrocza 2014 roku napłynęło do tutejszego Urzędu sporo kobiet legitymujących się wyższym wykształceniem, najczęściej w zawodach: pedagog, pedagog szkolny, nauczyciel języka polskiego, inżynier budownictwa – budownictwo ogólne, czy też nauczyciel języka angielskiego oraz wychowania fizycznego. W dniu 30.06.2014 roku najwięcej zarejestrowanych kobiet posiadało zawód sprzedawcy (253 osoby). Znaczną grupę stanowiły również kobiety nie posiadające zawodu, których było 387. Często były to osoby w wykształceniu podstawowym, czy też nie posiadające dyplomu.

Ranking zawodów wśród kobiet przedstawia poniższa tabela 3.

Tabela 3. Ranking bezrobotnych kobiet w końcu I - półrocza 2014 roku oraz „napływu” bezrobotnych kobiet w I – półroczu 2014 roku wg zawodów.

Zawody i specjalności	Bezrobotne kobiety w końcu I - półrocza 2014 roku	„Napływ” bezrobotnych kobiet w I - półroczu 2014 roku
Ogółem w tym:	2472	1882
Inny zawód lub brak zawodu	387	365
Sprzedawca*	253	89
Sprzedawca w branży spożywczej	113	91
Robotnik gospodarczy	93	52
Sprzedawca w branży przemysłowej	88	88
Sprzątaczką biurową	79	75
Technik prac biurowych*	53	13
Kucharz*	50	33
Obuwnik przemysłowy	47	29
Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	45	56
Technik ekonomista*	42	18
Krawiec*	40	
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	39	25
Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	39	20

Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	34	21
Kucharz małej gastronomii*	32	21
Pomoc kuchenna	28	30
Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	26	22
Pakowacz	25	22
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	24	11
Sortowacz	19	12
Pozostali kucharze	19	16
Specjalista administracji publicznej	18	16
Monter osprzętu elektrotechnicznego	18	12
Tkacz	17	8
Przędzacz	17	9
Sprzedawca na targowisku / bazarze	16	13
Technik hotelarstwa*	15	11
Salowa	15	14
Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	15	16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-I/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie żarskim. Stan w końcu I - półrocza 2014 roku oraz T-I/P-2 Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie żarskim w I – półroczu 2014 roku.

Wśród zarejestrowanych, pozostających bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy, czyli osób długotrwale bezrobotnych, wg stanu na koniec I półrocza 2014 roku, w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Żarach, było 1409 osób (liczba ta spadła w stosunku do końca I półrocza 2013 roku o 46 osób). Nieco ponad połowę (54,0%) tej grupy stanowiły kobiety, zarejestrowane w Urzędzie Pracy powyżej 12 miesięcy. Wśród osób oczekujących na pracę powyżej roku najwięcej osób bezrobotnych posiadało zawód: *sprzedawca, robotnik gospodarczy, robotnik budowlany, murarz, sprzętaczka biurowa, technik prac biurowych, czy też ślusarz*. Ranking zawodów i specjalności długotrwale bezrobotnych przedstawia poniższa tabela 4.

Tabela 4. Ranking zawodów i specjalności długotrwale bezrobotnych (w tym długotrwale bezrobotnych kobiet) w powiecie żarskim wg stanu w końcu I - półrocza 2014 roku.

Zawody i specjalności	Długotrwale bezrobotni - stan w końcu I półrocza 2014 roku	Długotrwale bezrobotne kobiety – stan w końcu I półrocza 2014 roku
Ogółem	1409	761
w tym:		
Sprzedawca*	146	140
Robotnik gospodarczy	97	38
Inny zawód lub brak zawodu	63	40
Robotnik budowlany	57	0
Murarz*	43	0
Technik prac biurowych*	38	31
Sprzątaczką biurową	31	31
Sprzedawca w branży spożywczej	30	27
Ślusarz*	24	1
Sprzedawca w branży przemysłowej	22	18
Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	21	13
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	21	17
Obuwnik przemysłowy	20	20
Mechanik samochodów osobowych	20	0
Krawiec*	18	18
Kucharz*	16	15
Robotnik pomocniczy w przemysle przetwórczym	15	12
Dozorca	14	4
Technik ekonomista*	13	13
Pakowacz	13	9
Technik rolnik*	13	4
Malarz budowlany	13	0
Stolarz*	13	0
Pomoc kuchenna	12	12
Kierowca operator wózków jezdniowych	12	0
Tkacz	11	11
Robotnik leśny	11	3
Kucharz małej gastronomii*	10	8
Kierowca samochodu osobowego	10	0
Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych*	10	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-I/P-1Bezrobotni wg zawodów w powiecie żarskim.

Stan w końcu I – półrocza 2014 roku.

Warto nadmienić, iż znaczna liczba osób posiadających zawód sprzedawcy nie podejmuje pracy proponowanej przez Powiatowy Urząd Pracy w Żarach z przyczyn często niezależnych od siebie. W wielu przypadkach zamieszkują oni tereny wiejskie, które często są odcięte od środka transportu komunikacji publicznej, w związku z czym osoby nie mają jak dojechać do pracy z miejsca zamieszkania. Na domiar złego, w miejscach, do których mogliby dojechać do pracy, występuje brak ofert w posiadanych przez nich zawodach.

W okresie pierwszego półrocza 2014 roku rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żarach wraz z Oddziałem w Lubsku dokonało 374 bezrobotnych, posiadających status absolwenta. W porównaniu do sytuacji w I półroczu 2013 roku zauważamy spadek o 48 osób (11,4%). Taki obrót sytuacji można próbować wytłumaczyć utworzeniem w każdej szkole klas ogólnych. Osoby te podejmują dalszą edukację uzupełniającą, bądź poszukują pracy w większych miastach, w których kontynuują edukację.

Zdecydowana większość bezrobotnych absolwentów nie posiadała zawodu. Grupa ta liczyła w końcu I półrocza 2014 roku 89 osób (67,4% ogółu). Specjalistów administracji publicznej oraz specjalistów zarządzania kryzysowego było po 3 (2,3%), a sprzedawców w branży przemysłowej, pedagogów, techników logistyków, filologów-filologia polska oraz pozostałych specjalistów do spraw zarządzania i organizacji było po 2 (1,5%).

Ranking napływu wśród absolwentów i bezrobotni absolwenci według zawodów na koniec I półrocza 2014 roku przedstawia poniższa tabela 5.

Tabela 5. Ranking zawodów i specjalności bezrobotnych absolwentów i „napływ” bezrobotnych absolwentów w powiecie żarskim wg stan w I – półroczu 2014 roku.

Zawody i specjalności	Bezrobotni absolwenci - stan w końcu I półrocza 2014 roku	Napływ bezrobotnych absolwentów – stan w I półroczu 2014 roku
Ogółem W tym:	132	374
Inny zawód lub brak zawodu	89	196
Specjalista administracji publicznej	3	4
Specjalista zarządzania kryzysowego	3	2
Sprzedawca w branży przemysłowej	2	5
Pedagog	2	5

Technik logistyk*	2	2
Filolog - filologia polska	2	2
Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	2	1
Robotnik gospodarczy	1	1
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	1	2
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	1	0
Pozostali piekarze, cukiernicy i pokrewni	1	1
Mechanik pojazdów samochodowych*	1	3
Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	1	1
Technik budownictwa*	1	3
Nauczyciel języka polskiego	1	1
Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	1	0
Nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej	1	1
Ratownik medyczny*	1	1
Politolog	1	2
Fizjoterapeuta	1	
Filolog - filologia obcojęzyczna	1	4
Specjalista resocjalizacji	1	1
Nauczyciel informatyki w szkole podstawowej	1	2
Inżynier technologii chemicznej	1	0
Nauczyciel biologii	1	0
Doradca personalny	1	1
Specjalista do spraw rozwoju oprogramowania systemów informatycznych	1	1
Technik bezpieczeństwa i higieny pracy*	1	1
Inżynier organizacji i planowania produkcji	1	1
Inżynier transportu drogowego	1	1
Nauczyciel / instruktor praktycznej nauki zawodu	1	1
Pedagog medialny	1	1
Administrator sieci informatycznej	1	1
Inspektor budowy dróg	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-I/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie żarskim. Stan w końcu I – półrocza 2014 roku oraz T-I/P-2 Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie żarskim w I – półroczu 2014 roku.

Zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności w statystyce, bezrobotnych wydzielono 42 grup zawodowych tzw. grup według kodu dwucyfrowego.

Ranking grup zawodowych zarejestrowanych w I półroczu 2014 roku przedstawia poniższa tabela 6.

Tabela 6. Ranking grup zawodów osób bezrobotnych wg stanu w końcu I - półrocza 2014 roku oraz „napływ” osób bezrobotny w I - półroczu 2014 roku w powiecie żarskim

Grupy zawodów	Osoby bezrobotne – stan w końcu I – półrocza 2014 w %	Napływ osób bezrobotnych w I – półroczu 2014 w %
Ogółem w tym:	100,00	100,00
Żołnierze szeregowi	0,1021	0,0629
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,0510	0,0315
Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,3062	0,2203
Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,1276	0,1574
Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,1531	0,1574
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	1,2249	1,8878
Specjaliści do spraw zdrowia	0,3062	0,5663
Specjaliści nauczania i wychowania	1,8117	1,9819
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	1,7606	2,0134
Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,2042	0,1889
Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	1,4034	2,1707
Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	2,5006	2,265
Średni personel do spraw zdrowia	1,2757	1,4471
Średni personel do spraw biznesu i administracji	3,6233	2,8943
Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,6634	0,8495
Technicy informatycy	0,5103	0,6921
Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,9855	1,6043
Pracownicy obsługi klienta	1,1736	1,51
Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	1,2759	1,3841
Pozostali pracownicy obsługi biura	1,3014	1,1325
Pracownicy usług osobistych	11,1508	10,0033
Sprzedawcy i pokrewni	15,0291	12,7042
Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,8677	1,1639

Pracownicy usług ochrony	0,5103	0,7236
Rolnicy produkcji towarowej	0,8677	0,6293
Leśnicy i rybacy	1,1228	1,4156
Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,1021	0,1259
Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	6,2518	6,3858
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	7,0936	7,5496
Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	1,7606	1,2897
Elektrycy i elektronicy	0,8165	1,0066
Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	7,3744	5,9141
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	4,3378	6,606
Monterzy	1,4035	1,2269
Kierowcy i operatorzy pojazdów	2,5772	2,6109
Pomoce domowe i sprzętaczk	3,2406	3,9007
Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,2296	0,3461
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	9,6709	10,066
Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,7655	1,101
Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,3062	0,3146
Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	1,7606	1,6988

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-I/P-1a Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie żarskim. Stan w końcu I – półrocza 2014 roku oraz T-I/P-2a Struktura napływu bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie żarskim w I - półroczu 2014 roku.

Jak wynika z powyższej tabeli w końcu I półrocza 2014 roku największą grupę zawodową wśród bezrobotnych stanowili: sprzedawcy i pokrewni – 15,0291%, pracownicy usług osobistych – 11,1508%, robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 9,6709%, robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 7,3744%, oraz robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 7,0936%.

4. Analiza ofert pracy według zawodów (grup zawodów).

W analizowanym okresie, czyli w I półroczu 2014 roku, do Powiatowego Urzędu Pracy w Żarach wraz z Oddziałem w Lubsku wpłynęło łącznie 1043 oferty pracy. W porównaniu do analogicznego okresu czasu w roku 2013, w którym żarski Urząd dysponował łącznie 844 ofertami pracy, zauważyć można znaczny (19,1%) ich wzrost.

Oferty pracy to zgłoszone do Powiatowego Urzędu Pracy w Żarach wolne miejsca zatrudnienia i przygotowania zawodowego oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych, a także w ramach umów o dzieło, umów zleceń. Poniższa analiza dotyczy wolnych miejsc pracy, pozyskanych przez pośredników oraz propozycji składanych przez pracodawców w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żarach wraz z Oddziałem w Lubsku w okresie od 01 stycznia do 30 czerwca 2014 roku.

Do ofert pozyskanych przez Pośredników Pracy zaliczyć należy oferty pracy w ramach zatrudnienia subsydiowanego i niesubsydiowanego.

W ciągu I półrocza 2014 roku, pracę podjęło ogółem 1790 osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Żary. W stosunku do I półrocza 2013 roku (1867 podjęć pracy), zauważyć można niewielki (o 4,2%) spadek tej liczby.

W ramach ofert prac subsydiowanych czyli prac interwencyjnych, doposażeń stanowisk pracy, przygotowań zawodowych oraz robót publicznych w I półroczu 2014 roku zatrudnienie znalazły 223 osoby bezrobotne, nieznacznie, bo o 11 osób więcej niż w I półroczu roku 2013. W przypadku staży, sytuacja wygląda nieco inaczej. W stosunku do I półrocza 2013 roku, w którym z tej formy aktywizacji zawodowej skorzystało 441 osób, zauważyć można niewielki spadek ich liczby o 14, czyli o 3,2%.

Ponadto, z prac społecznie użytecznych, czyli instrumentu aktywizacji zawodowej, w analizowanym okresie czasu w roku 2014 skorzystały 673 osoby. W porównaniu z I półroczem 2013 roku (483 skierowanych) widoczny jest wzrost (o 28,2%) liczby organizacji tych prac doraźnych.

Jak wynika z poniższej tabeli 7, część podjęć pracy nastąpiła z własnej inicjatywy bezrobotnych, którzy aktywnie monitorując sytuację na lokalnym rynku pracy odnaleźli swoje miejsce i podjęli zatrudnienie.

Tabela 7. Zestawienie ofert pracy oraz podjęć pracy w I – półroczu 2014 roku.

Lp.	Miesiąc	Podjęcia pracy	Liczba miejsc subsydiowanych	Oferty pracy	Prace społecznie użyteczne
1.	styczeń	257	99	184	0
2.	luty	268	124	89	179
3.	marzec	355	150	127	73
4.	kwiecień	338	71	325	203
5.	maj	311	98	218	81
6.	czerwiec	261	108	100	137
RAZEM:		1790	650	1043	673

Źródło: Opracowanie własne

Poniższa tabela przedstawia wielkość ofert pracy wg grup zawodowych w powiecie żarskim w I półroczu 2014 roku.

Tabela 8. Struktura ofert pracy wg grup zawodowych w powiecie żarskim w I – półroczu 2014 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy	
			Oferty pracy zgłoszone w I-półroczu 2014 roku	Oferty pracy zgłoszone w końcu I-półrocza 2014 roku
1	"03"	Żołnierze szeregowi	0	0
2	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,042	0
3	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,042	1,1364
4	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,168	1,1364
5	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,084	0
6	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	1,3435	0
7	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,3359	0
8	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,8397	2,2728
9	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	1,1755	1,1364
10	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0	0
11	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,5878	0
12	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,5458	1,1364
13	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,6717	1,1364

14	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	3,7365	3,4091
15	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,5038	0
16	"35"	Technicy informatycy	0,2099	0
17	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	4,492	0
18	"42"	Pracownicy obsługi klienta	3,5266	0
19	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	1,7633	2,2728
20	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,168	0
21	"51"	Pracownicy usług osobistych	33,2899	6,8183
22	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	8,0605	7,9545
23	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,1679	0
24	"54"	Pracownicy usług ochrony	2,351	12,4993
25	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,3359	2,2727
26	"62"	Leśnicy i rybacy	1,1335	0
27	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0	0
28	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	2,435	4,5455
29	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	5,2898	5,6818
30	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,4618	0
31	"74"	Elektrycy i elektronicy	0,5458	2,2728
32	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	3,8625	9,091
33	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	4,7859	4,5455
34	"82"	Monterzy	0,9236	1,1364
35	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	6,4232	13,6364
36	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	1,3015	1,1364
37	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,042	0
38	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	4,9118	14,7727
39	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,8396	0
40	"95"	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0	0
41	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	2,6028	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-I/P-3a Struktura ofert pracy wg grup zawodowych w powiecie żarskim w I – półroczu 2014 roku.

Wielkość ofert pracy według grup zawodowych nie należy do statycznych. Wśród ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2014 roku, największą część z nich (zaznaczyć należy, iż niektóre „wakaty” zgłaszane były wielokrotnie) przedstawia

ranking 25 zawodów w jakich najczęściej były zgłaszane oferty pracy w PUP w Żarach.

Tabela 9. Ranking zawodów najczęściej zgłaszanych w ofertach pracy w I – półroczu 2014 roku w powiecie żarskim.

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2013 roku
Ogółem		2382
w tym:		
1	Robotnik gospodarczy	720
2	Sprzedawca*	125
3	Kierowca samochodu ciężarowego	113
4	Technik prac biurowych*	85
5	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	70
6	Operator urządzeń przemysłu szklarskiego*	60
7	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	44
8	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	43
9	Szwaczka	42
10	Robotnik budowlany	41
11	Technik administracji*	40
12	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	33
13	Magazynier	32
14	Ślusarz*	30
15	Kucharz*	26
16	Robotnik leśny	26
17	Sprzątaczką biurowa	24
18	Specjalista kontroli jakości	21
19	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	21
20	Sortowacz	21
21	Pomoc kuchenna	20
22	Kelner*	16
23	Kierowca samochodu dostawczego	16
24	Operator maszyn do formowania szkła płaskiego	15
25	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-I/P-3 Oferty pracy wg zawodów w powiecie żarskim w I – półroczu 2014 roku

Zdecydowanie mniej licznymi zawodami, w których zgłoszono wolne miejsc pracy były min.: *specjalista do spraw marketingu i handlu, specjalista do spraw sprzedaży, dziennikarz, referent (asystent) bankowości, przedstawiciel handlowy, sekretarka, barman, sprzedawca na stacji paliw, doradca klienta, pracownik ochrony fizycznej I stopnia, dekarz, operator zgrzewarek, spawacz metodą MAG, mechanik*

ciągników, piekarz, stolarz, obuwnik, czy też monter podzespołów i zespołów elektronicznych.

Nieliczne oferty dotyczyły osób z podwyższonymi kwalifikacjami. Osoby „lepiej” wykształcone, pracując, w międzyczasie szukają nowych wyzwań, bardziej „atrakcyjnej” pracy i „przechodzą” z zakładu do zakładu, nie rejestrując się w Urzędzie Pracy. W związku z tym rejestry PUP nie oddają w pełni podaży ofert pracy z całego powiatu, a jedynie te, które są zgłoszone przez pracodawców lub zostały pozyskane przez pośredników pracy.

Tabela 10. Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie żarskim w I - półroczu 2014 r.

Sekcja PKD	Bezrobotni		Oferty pracy	
	Zarejestrowani w I – półroczu 2014 roku	Stan w końcu I – półrocza 2014 roku	Zgłoszone w I półroczu 2014 roku	stan w końcu I – półrocza 2014 roku
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	107	134	22	2
Górnictwo i wydobywanie	3	4	0	0
Przetwórstwo przemysłowe	672	804	396	17
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	4	2	0	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	107	112	15	0
Budownictwo	198	193	113	13
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	373	531	286	23
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	68	111	60	2
Transport i gospodarka magazynowa	63	66	156	15
Informacja i komunikacja	8	11	19	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	21	33	20	2
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	22	21	9	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	67	56	44	0
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	183	185	310	7

Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	238	280	760	3
Edukacja	59	79	46	1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	124	102	54	2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	89	117	50	0
Pozostała działalność usługowa	40	141	22	1
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0
Działalność nie zidentyfikowana	899	893	0	0
Ogółem	3345	3875	2382	88

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-I/P-9 Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie żarskim w I – półroczu 2014 roku

Z powyższej tabeli wynika, że zdecydowanie więcej bezrobotnych zarejestrowanych w żarskim Urzędzie pracy w stosunku do liczby ofert pracy zgłoszonych do Urzędu w I półroczu 2014 roku było w sekcji przetwórstwo przemysłowe (672 na 369 miejsc pracy), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (107 na 15), handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (373 na 286), budownictwo (198 na 113), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (107 na 22) oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna (124 na 54). Odwrotna sytuacja miała natomiast miejsce w sekcjach: administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (238 zarejestrowanych na 760 miejsc pracy), a także działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (183 na 310) oraz transport i gospodarka magazynowa (63 na 156).

Stosunek liczby osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żarach wraz z Oddziałem w Lubsku w dniu 30 czerwca 2014 roku, tj. 4590 osób do liczby wolnych miejsc pracy wykazanych w tym dniu, tj. 88 był bardzo niski. Na jedno stanowisko pracy przypadają nieco ponad 52 osoby.

W I półroczu 2014 roku do żarskiego Urzędu Pracy wpłynęło łącznie 2382 oferty pracy.

Sytuacja taka, może nico niepokoić, ponieważ należy pamiętać, że mówiąc o ofertach pracy, musimy być świadomi, że część z nich stanowią tzw. oferty pracy

sezonowej (wykonywanej w okresach przedwakacyjnych oraz wakacyjnych) oraz oferty subsydiowane (czyli: roboty publiczne, prace interwencyjne, staże, itp.), które zamazują rzeczywisty obraz podaży pracy na lokalnym rynku zatrudnienia.

5. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie żarskim w I połowie 2014 roku.

Sytuacja gospodarcza jaka panuje w kraju, województwie i powiecie ma wpływ na lokalny rynek pracy. Z analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie żarskim wynika, że na rynku pracy najczęściej występują zawody o charakterze nadwyżkowym.

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przez **zawód w równowadze** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy takie samo zapotrzebowanie jak liczba poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przez zawód **nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Spośród 838 zawodów wymienionych w raporcie **T-I/P-4** notuje się zawody o wskaźniku intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów:

- większym niż 1,1 w liczbie **55** – zawody deficytowe,
- mniejszym niż 0,9 w liczbie **93** – zawody nadwyżkowe,
- między 0,9 a 1,1 w liczbie **23** – zawody zrównoważone.

Do tych trzech głównych grup należałoby dodać jeszcze dwie inne grupy:

- największą grupę zawodów, gdzie w/w wskaźnik wyniósł 0,0000 z uwagi na brak ofert pracy w danym zawodzie (czasami był to brak zarówno ofert, jak i osób rejestrujących się w danym zawodzie) – w liczbie **424**, oraz
- grupę zawodów, gdzie wskaźnik przybierał wartość MAX (ze względu na brak osób rejestrujących się w danym zawodzie). Są to zawody wysoce deficytowe. Ich liczba wyniosła **87**.

Jeżeli więc (ostatecznie) zsumujemy zawody o wskaźniku $>1,1$ i zawody o wartości MAX uzyskamy ogólną liczbę 142 odnoszącą się do zawodów deficytowych (55+87), natomiast ogólna liczba zawodów nadwyżkowych wyniosłaby 517 (93 + 424). Najmniejszą grupą, liczącą 23 pozycje, są zawody zróżnicowane.

Zawody nadwyżkowe

W poniższej tabeli przedstawiono zawody nadwyżkowe, na które zapotrzebowanie jest mniejsze niż liczba osób bezrobotnych z danym zawodem.

Tabela 11. Ranking zawodów nadwyżkowych wg wskaźnika intensywności i nadwyżki na poziomie 6-cyfrowego kodu zawodu w I – półroczu 2014 roku.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodu
1	"522303"	Sprzedawca w branży przemysłowej	0,0174
2	"522304"	Sprzedawca w branży spożywczej	0,0412
3	"821990"	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0526
4	"521101"	Sprzedawca na targowisku / bazarze	0,0556
5	"235107"	Pedagog	0,0667
6	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	0,08
7	"441990"	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0833
8	"931205"	Robotnik drogowy	0,0833
9	"752208"	Stolarz meblowy	0,0909
11	"621001"	Drwal / pilarz drzew	0,1
12	"711202"	Murarz*	0,1125
13	"261906"	Prawnik legislator	0,125
14	"721301"	Blacharz*	0,125
15	"931203"	Meliorant	0,125
16	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,125
17	"818990"	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	0,1327
18	"932101"	Pakowacz	0,1389
19	"332302"	Zaopatrzeniowiec	0,1429
20	"432190"	Pozostali magazynierzy i pokrewni	0,1429
21	"753105"	Krawiec*	0,1538
22	"341205"	Pracownik socjalny	0,1667
23	"514102"	Fryzjer damski	0,1667
24	"741101"	Elektromonter instalacji elektrycznych	0,1667
25	"834101"	Kierowca ciągnika rolniczego	0,1818

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabeli T-I/P- 4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie żarskim w I – półroczu 2014 roku.

Jak wynika z powyższej tabeli, najniższy wskaźnik intensywności nadwyżki na poziomie 6-cyfrowego kodu zawodu odnotowano w grupie osób z zawodem *sprzedawca w branży przemysłowej*, w dalszej kolejności w zawodach: *sprzedawca w branży spożywczej*, *pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani*, *sprzedawca na targowisku/bazarze*, *pedagog*, *kucharz małej gastronomii*, czy też *robotnik drogowy*. W tych zawodach na lokalnym rynku pracy występuje mniejsze zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących w nich pracy.

Zawody zrównoważone

Wymienione zawody są zawodami, w których liczba osób bezrobotnych jest zbliżona do zgłoszonego zapotrzebowania, podaż = popyt. Na badanym obszarze wystąpiły zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy) w ilości 23. Wskaźniki intensywności nadwyżki (niedoboru) równały się 1.

Tabela 12. Ranking 23 zawodów zrównoważonych wg wskaźnika intensywności i nadwyżki na poziomie 6-cyfrowego kodu zawodu.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zwo du	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodu
1	"132301"	Kierownik budowy	1
2	"141103"	Kierownik hotelu	1
3	"233016"	Nauczyciel muzyki	1
4	"262101"	Archiwista	1
5	"311101"	Laborant chemiczny	1
6	"311206"	Technik drogownictwa*	1
7	"313990"	Pozostali kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	1
8	"321103"	Technik elektroradiolog*	1
9	"343901"	Animator kultury*	1
10	"421302"	Pracownik lombardu	1
11	"516403"	Opiekun zwierząt domowych	1
12	"524402"	Organizator obsługi sprzedaży internetowej	1
13	"524990"	Pozostali pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1
14	"531103"	Opiekunka dzieci w drodze do szkoły	1
15	"611303"	Ogrodnik*	1
16	"722312"	Szlifierz metali	1
17	"723190"	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	1
18	"731609"	Zdobnik ceramiki	1
19	"811106"	Operator ładowarki	1
20	"832203"	Kierowca samochodu osobowego	1
21	"834107"	Operator maszyn rolniczych	1
22	"912103"	Prasowaczka ręczna	1
23	"932905"	Pomoc krawiecka	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabeli T-I/P- 4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie żarskim w I – półroczu 2014 roku.

Zawody deficytowe

Zawód deficytowy – to zawód w którym liczba ofert pracy na rynku pracy jest wyższa od liczby osób zarejestrowanych. Dokonując oceny wskaźnika intensywności deficytu zawodów zwrócono uwagę, że bardzo wiele kategorii osiąga maksymalny deficyt. W grupie tej znalazło się 55 zawodów.

Tabela 13. Ranking 25 zawodów deficytowych wg wskaźnika intensywności i nadwyżki na poziomie 6-cyfrowego kodu zawodu.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1	"422201"	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	70
2	"818102"	Operator maszyn do formowania szkła płaskiego	15
3	"214109"	Specjalista kontroli jakości	10,5
4	"541308"	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	10
5	"524302"	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	7
6	"753602"	Obuwnik*	6,5
7	"722303"	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	6
8	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	5,65
9	"513101"	Kelner*	5,3333
10	"411004"	Technik prac biurowych*	5,3125
11	"243305"	Specjalista do spraw sprzedaży	5
12	"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	4,8889
13	"242190"	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	4
14	"722301"	Frezer	4
15	"833101"	Kierowca autobusu	4
16	"515303"	Robotnik gospodarczy	3,7113
17	"722308"	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	3,5
18	"334306"	Technik administracji*	3,3333
19	"325907"	Terapeuta zajęciowy*	3
20	"514101"	Fryzjer*	3
21	"721205"	Spawacz metodą MIG	3
22	"962990"	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	2,6875
23	"333105"	Spedytor	2,6667
24	"721204"	Spawacz metodą MAG	2,6
25	"412001"	Sekretarka	2,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabeli T-I/P- 4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie żarskim w I – półroczu 2014 roku

Jak wynika z powyższego zestawienia na rynku pracy powiatu żarskiego w I półroczu 2014 roku często występowały zawody tzw. deficytowe. Zmiany zachodzące na rynku pracy są zauważalne w zapotrzebowaniu na pracowników o kwalifikacjach zawodowych z różnych grup. Najwyższy wskaźnik intensywności deficytu na poziomie 6 – cyfrowego kodu zawodu odnotowano w zawodach: *pracownik obsługi telefonicznej (pracownik call center), operator maszyn do formowania szkła płaskiego, specjalista kontroli jakości, pracownik ochrony fizycznej I stopnia, konsultant/agent sprzedaży bezpośredniej, obuwnik, czy też operator maszyn do obróbki skrawaniem, itp.*

W przypadku zawodów deficytowych wskaźnik intensywności deficytu jest większy od 1,1 ($W > 1$). Nie ujęto w tym zestawieniu zawodów, dla których wskaźnik intensywności deficytu osiągnął wartość MAX.

Biorąc pod uwagę ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w ujęciu 2 – cyfrowych grup zawodów (T-II/P-5) najwyższy wskaźnik intensywności deficytu zawodów ma grupa „51” – *pracownicy usług osobistych*. Kolejno plasują się następujące grupy: „54” – *pracownicy usług ochrony*, „41” – *sekretarki, operatorzy urzędzeń biurowych i pokrewni*, „83” – *kierowcy i operatorzy pojazdów, czy też „42” – pracownicy obsługi klienta*”, „96” – *ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych*. Wskaźnik równy 0 odnotowano w 4 grupach zawodowych: „63” – *rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby*, „03” – *żołnierze szeregowi*, „95” – *sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach*, oraz „25” – *specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych*.

Tabela 14. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie żarskim w I - półroczu 2014 roku wg kodu dwucyfrowego.

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0
2	"03"	Żołnierze szeregowi	0
3	"95"	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0
4	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0
5	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,0909
6	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,1081
7	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,1111

8	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,1429
9	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,1806
10	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,2029
11	"35"	Technicy informatycy	0,2273
12	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,25
13	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,2683
14	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,2857
15	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,3175
16	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,3478
17	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,3656
18	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,4
19	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,4
20	"74"	Elektrycy i elektronicy	0,4062
21	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,4375
22	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,4444
23	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,4444
24	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,4752
25	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,4894
26	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,525
27	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,5333
28	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,5429
29	"82"	Monterzy	0,5641
30	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,5714
31	"62"	Leśnicy i rybacy	0,6
32	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,8
33	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,9545
34	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,9674
35	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	1
36	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	1,1481
37	"42"	Pracownicy obsługi klienta	1,75
38	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	1,8434
39	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,098
40	"54"	Pracownicy usług ochrony	2,4348
41	"51"	Pracownicy usług osobistych	2,4937

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabeli T-I/P-5 Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie żarskim w I – półroczu 2014 roku

Podsumowanie i wnioski końcowe

Przedstawiona powyżej analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych, będąca wynikiem zastosowanych sposobów liczenia wskaźników nie może jednoznacznie wskazywać na główne kierunki problemowe. Do sporządzenia niniejszego Monitoringu użyto tabel wynikowych przetworzonych przez system informatyczny Syriusz^{Std} dostępnych na stronie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej www.mz.praca.gov.pl.

Należy pamiętać, że powyższy Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych opracowany został na podstawie ofert zatrudnienia zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Żarach przez pracodawców, oraz ofert pracy pozyskanych przez pośredników. Opracowanie to nie odzwierciedla niestety pełnego obrazu sytuacji panującej na rynku zatrudnienia w powiecie żarskim. Do urzędu nie są zgłaszane wszystkie oferty pracy, które mogą informować o wolnych stanowiskach ponieważ pracodawcy nie mają takiego obowiązku. Często zdarza się również, że do Urzędu są zgłaszane oferty od tych samych pracodawców, powtarzające się kilka razy w roku na te same stanowiska. Fakt ten również niekorzystanie wpływa na rzetelność analizy.

Ponadto nie ma możliwości włączenia do badań wszystkich osób, które w rzeczywistości nie pracują, jednak z różnych względów nie pozostają w oficjalnych rejestrach.

Osoby bezrobotne mają możliwość korzystania z innych form poszukiwania pracy między innymi poprzez tzw. „pocztę pantoflową”, Internet, agencje pracy tymczasowej, czy też agencje pracy oferujące pracę poza granicami naszego kraju.

Pośród wielu przyczyn długotrwałego pozostawania bez pracy osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy są m.in.:

- bierna postawa osób zarejestrowanych w poszukiwaniu odpowiedniej oferty pracy związana z ubezpieczeniem zdrowotnym dla siebie i rodziny,
- brak doświadczenia, motywacji, chęci podnoszenia kwalifikacji,
- brak umiejętności efektywnego, samodzielnego poszukiwania pracy,
- trudności związane z dojazdem do miejsca pracy.

Powyższy „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” dla powiatu żarskiego pokazał, iż sytuacja na rynku pracy jest w dalszym ciągu trudna. Przy wyciąganiu wniosków należy pamiętać, że dane zawarte w raporcie nie odzwierciedlają rzeczywistej sytuacji na rynku pracy (klasyfikacja zawodów i

specjalności jest bardzo rozbudowana, do PUP wpływają również oferty z tzw. wtórnego rynku pracy, czasem te same oferty w stosunkowo krótkim czasie są kilkakrotnie zgłaszane do PUP, nie wszystkie osoby bezrobotne rejestrują się w PUP, kwalifikacje wielu osób dezaktualizują się, znaczna część bezrobotnych nie jest zainteresowana podjęciem zatrudnienia, czego konsekwencją jest wyrejestrowanie z ewidencji PUP). Wyciągnięcie wniosków z opracowań ilościowych zawsze będzie obarczone błędem i będzie stanowić jedynie częściową diagnozę, do której należy zawsze dodać wiedzę i spostrzeżenia specjalistów zajmujących się problematyką rynku pracy.